

LMA-contactdag 2023

Beleid en wetgeving circulaire economie

Jacobine Meijer

12 oktober 2023

Programma

- Beleid CE Nederland
- Rollen decentraal
- Circulair Materialenplan (CMP)
- Wetgeving voor circulariteit

Samenvattend

- Beleid CE gericht op 4 knoppen
- Rollen Europees, nationaal en decentraal
- Wetgeving voor CE in hele keten
- CMP geeft kennis en kaders voor overheden en bedrijven
- Gebruik het huidige LAP en straks CMP voor CE
- Laat weten welke kennis en kaders je nodig hebt

Wat ik eigenlijk wil zeggen

- Transitie naar CE vraagt om het **anders** te doen in de hele keten
- Ook jij kunt aan de slag, met bestaande en nieuwe mogelijkheden
- We kunnen het met z'n allen nog **beter** doen

Programma

- **Beleid CE Nederland**
- Rollen decentraal
- Circulair Materialenplan (CMP)
- Wetgeving voor circulariteit

Waarom afvalbeleid?

Bescherming mens en milieu

Afval hoogwaardig gebruiken

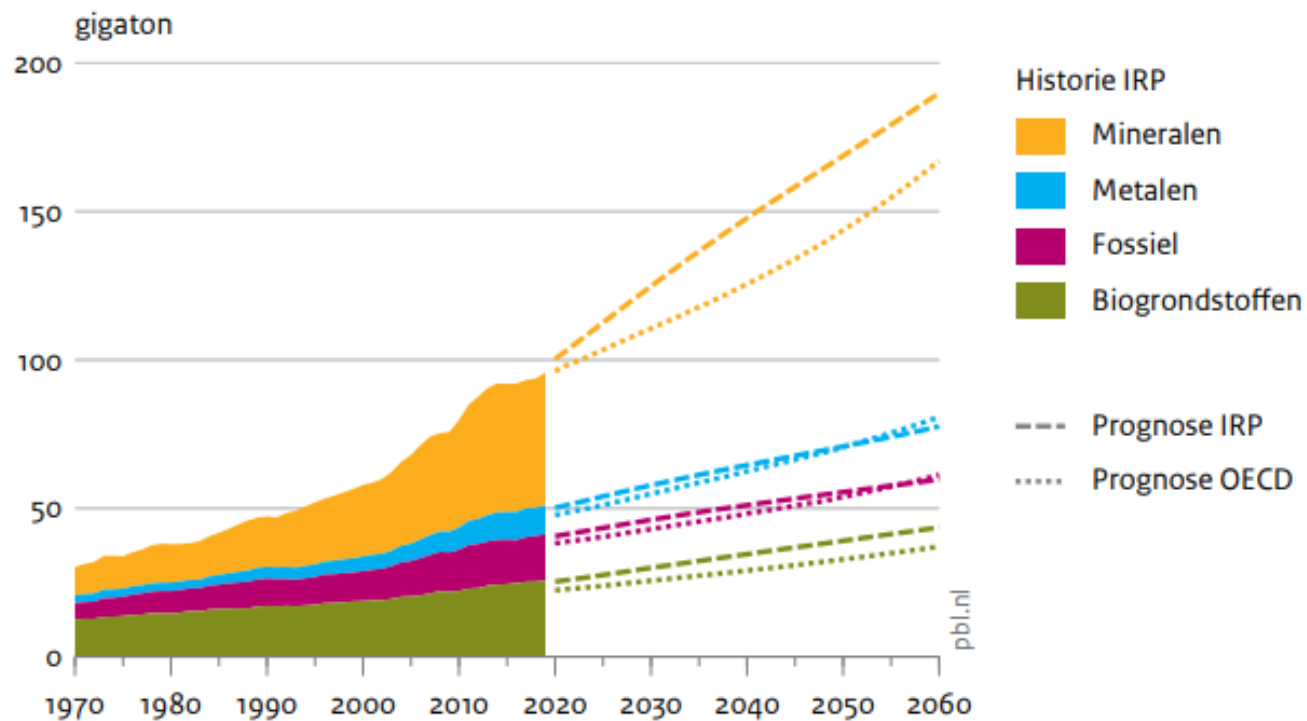

Waarom circulaire economie beleid?

Mondiaal grondstoffengebruik

Trend

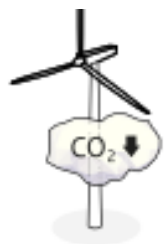
Waarom circulaire economie beleid?

Klimaat

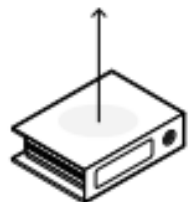
Leefomgeving

Biodiversiteit

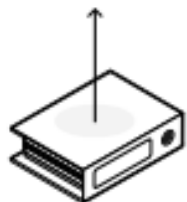
Leveringszekerheid

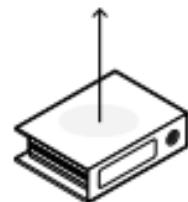
Circulaire economie

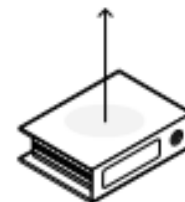
Energie- en
klimaatbeleid

Lucht-, water- en
bodembeleid

Natuurbeleid

Handelsbeleid

Wat is het CE beleid?

Europa: [Circular Economy Action Plan](#)

Nederland: [Nationaal Programma CE](#)

**Nationaal Programma
Circulaire Economie**

2023-2030

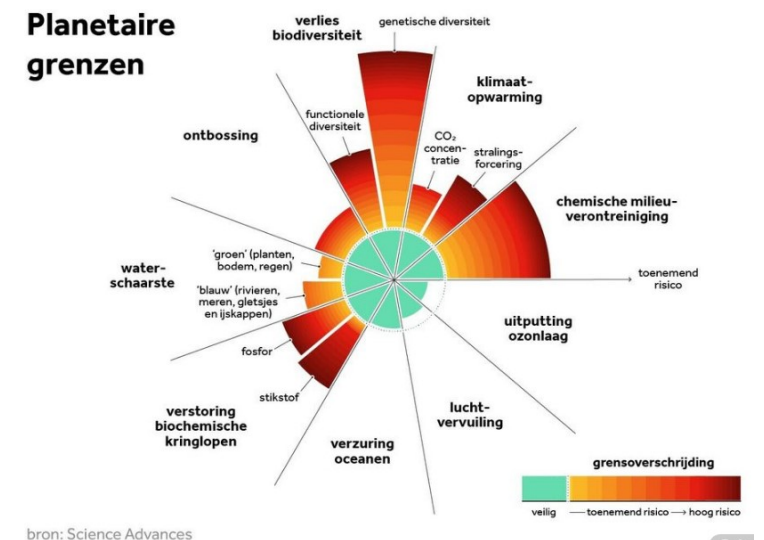

Ambitie voor 2050

Nederland heeft de ambitie om
in 2050 klimaatneutraal, fossielvrij en circulair te zijn.

Circulair zijn betekent dat in ieder geval
het **grondstoffengebruik** voor de
Nederlandse productie en consumptie
zodanig wordt teruggebracht
dat het **binnen de planetaire grenzen** en de
daaruit volgende 'veilige operationele ruimte'
voor Nederland valt.

Hoe? Vier knoppen

1. Vermindering grondstoffen
2. Substitutie
3. Levensduurverlening
4. Hoogwaardige verwerking

Circulair = **anders** en **beter**

Vermindering
grondstoffen

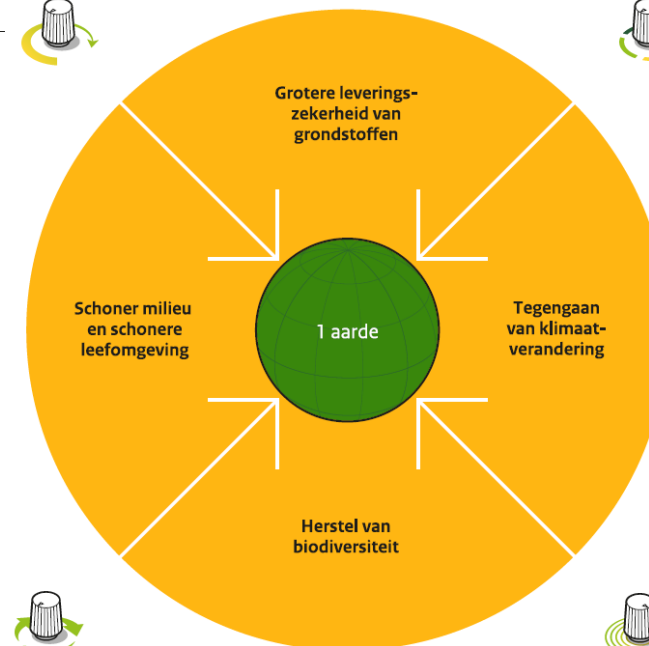
Hoogwaardige
verwerking

Substitutie
grondstoffen

Levensduur-
verlening

15 Productketens

Bouw

Woningen

Kantoren

Viaducten en bruggen

Wegverhardingen

Maakindustrie

Capital equipment

Windparken

Zon-PV systemen

Klimaatinstallaties

Consumptiegoederen

Elektr(on)ische apparaten

Meubels

Textiel

Verpakkingen en wegwerpproducten

Kunststoffen

Plastic verpakkingen

Land- en tuinbouwplastics

Plastic in de bouw

Biomassa & voedsel

Vraag 1

- *Welke voorbeelden van circulair kom jij tegen in jouw werkpraktijk?*
- *Waarom is dat circulair?*

(met iemand voor of achter je – 5 min)

Hoe? Vier knoppen

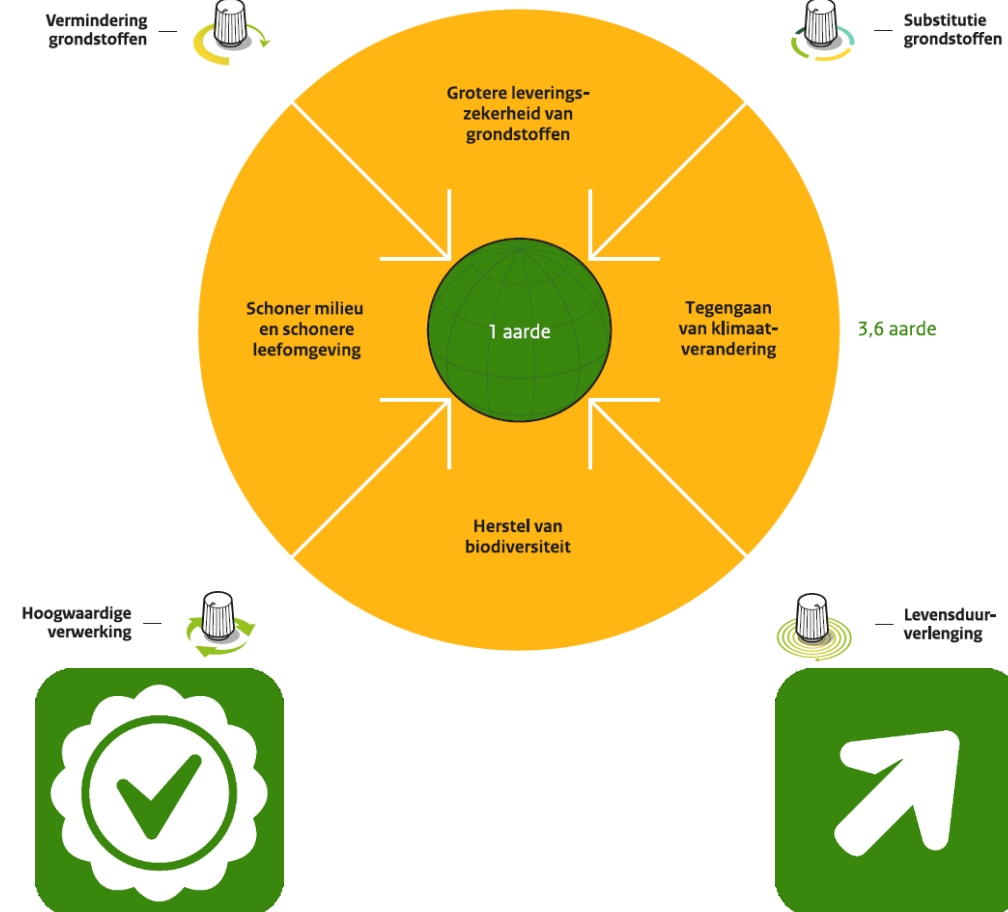
1. Vermindering grondstoffen
2. Substitutie
3. Levensduurverlening
4. Hoogwaardige verwerking

Vermindering
grondstoffen

Substitutie
grondstoffen

Programma

- Beleid CE Nederland
- **Rollen decentraal**
- Circulair Materialenplan (CMP)
- Wetgeving voor circulariteit

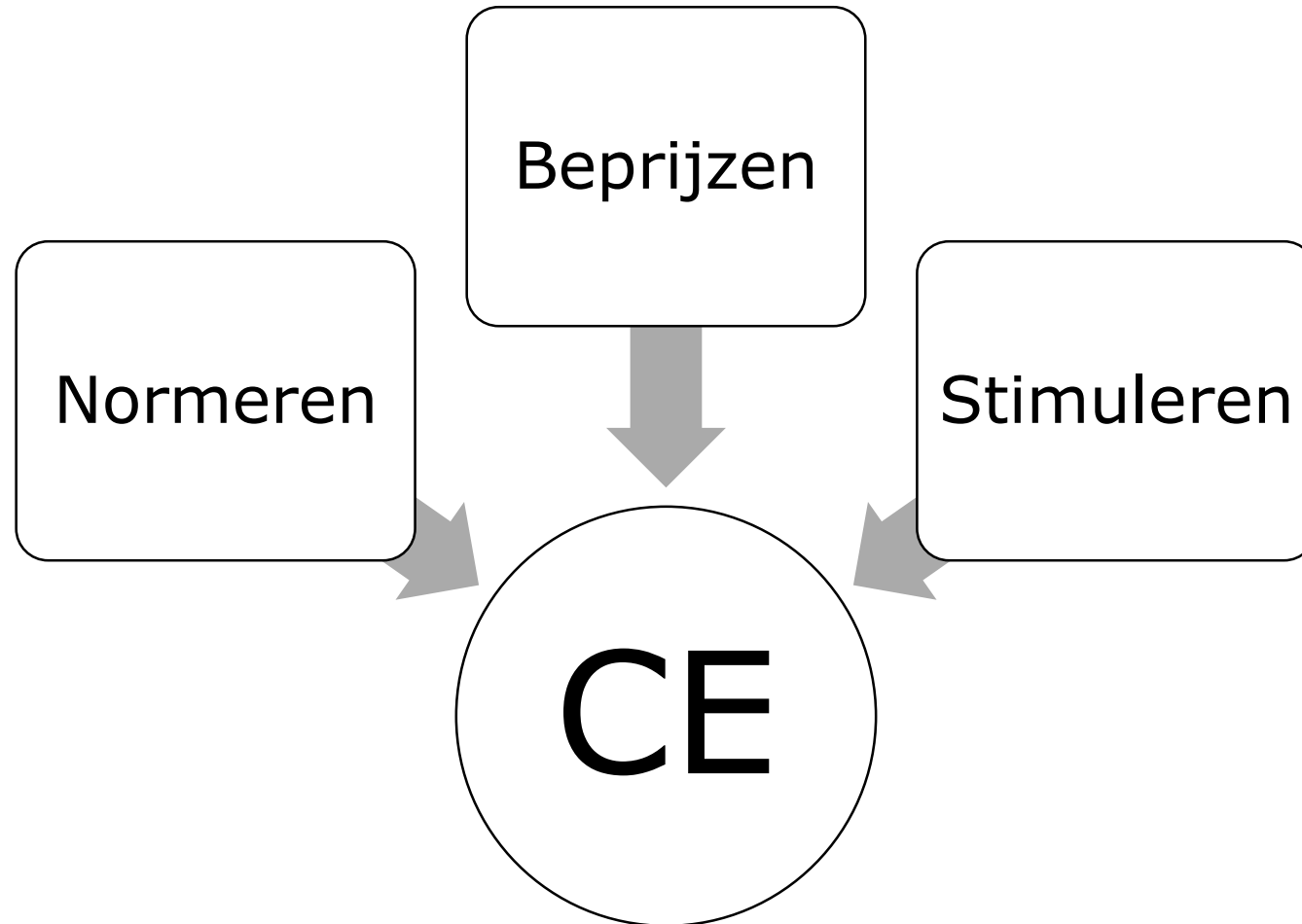
Inhoudsopgave

Leeswijzer	3	3.3 Bouw	89
Voorwoord	4	3.3.1 Woningen	92
Samenvatting	5	3.3.2 Kantoren	94
1 Nederland circulair in 2050!	8	3.3.3 Viaducten en bruggen	95
2 Algemene maatregelen voor een circulaire economie	41	3.3.4 Wegverhardingen	96
2.1 Van visie naar maatregelen	42	3.4 Maakindustrie	99
2.1.1 Vermindering van grondstoffengebruik	42	3.4.1 Capital equipment	103
2.1.2 Substitutie van grondstoffen	43	3.4.2 Circulaire windparken	106
2.1.3 Levensduurverlenging	45	3.4.3 Circulaire zon-PV-systemen	109
2.1.4 Hoogwaardige verwerking	47	3.4.4 Circulaire klimaatinstallaties	113
2.2 Uitwerking ambitieus klimaatdoel circulaire economie	52	3.5 Biomassa en voedsel	116
2.2.1 Emissiereductie in de keten	52	4 Ondersteunende maatregelen	125
2.2.2 Maatregelen die bijdragen aan nationale klimaatdoelen	54	4.1 Kennis en innovatie	126
2.2.3 Versterken van de samenhang tussen circulaire-economiebeleid en klimaatbeleid	55	4.2 Het Versnellingshuis Nederland Circulair!	130
2.3 Regionale inzet	56	4.3 Marktprikkels	133
3 Maatregelen voor prioritaire productketens	65	4.4 Financieringsinstrumenten	134
3.1 Consumptiegoederen	68	4.5 Circulair inkopen	135
3.1.1 Elektrische en elektronische apparaten	69	4.6 Gedrag	137
3.1.2 Meubels	72	4.7 Onderwijs	139
3.1.3 Textiel	74	4.8 Arbeidsmarkt	141
3.1.4 Verpakkingen en wegwerpproducten	78	4.9 Vertaling naar de praktijk	143
3.2 Kunststoffen	82		
3.2.1 Plastic verpakkingen	86		
3.2.2 Land- en tuinbouwplastic	88		
3.2.3 Plastic in de bouw	88		

- CE-wet
- Circulair Materialenplan (CMP)
- Kennis afvalstatus en experimenteren
- Informatie ZZS

Naar een circulaire economie

Rollen decentrale overheden in CE

Normeren

- Decentrale regels oa ASV en Omgevingswet
- Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Beprijzen

- Maatschappelijk verantwoord inkopen
- Economisch beleid en subsidieverlening

Stimuleren

- Huishoudelijk afval en openbare ruimte
- Bedrijventerreinen

VTH

- Experimenteerruimte
- Zeer zorgwekkende stoffen minimalisatie
- Veilige en hoogwaardige afvalverwerking
- Toepassing veilig en hoogwaardig?
Afvalstatus?
- Grondstoffengebruik en afvalpreventie
- Afvalscheiding
- ...

Vraag 2

- *Welke rol voor CE ben jij zelf al mee bezig?*
- *Waar zou je graag mee aan de slag willen?*

(met iemand naast je – 5 min)

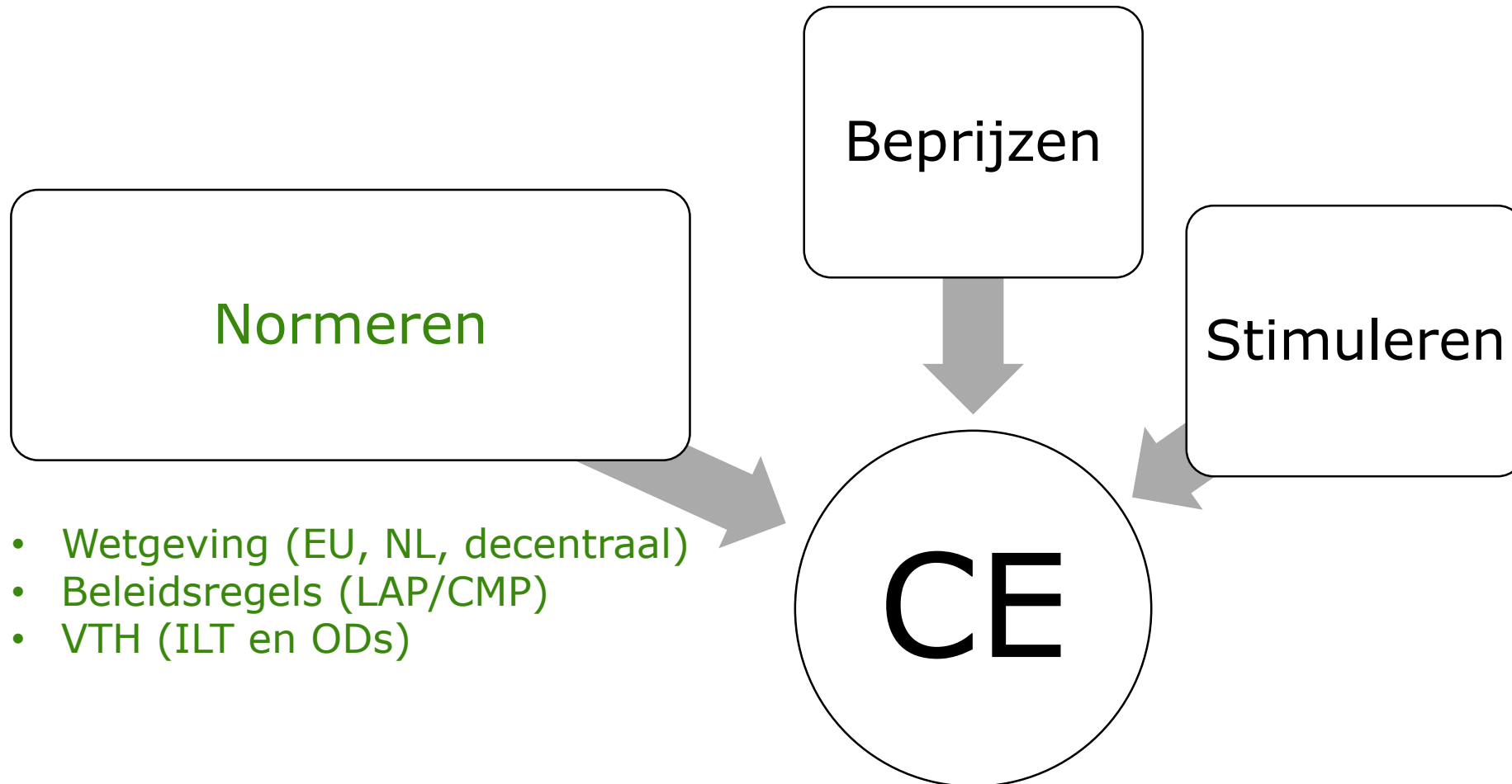

Programma

- Beleid CE Nederland
- Rollen decentraal
- **Circulair Materialenplan (CMP)**
- Wetgeving voor circulariteit

Naar een circulaire economie

Landelijk afvalbeheerplan 3 Slimmer omgaan met grondstoffen

Home [Beleidskader LAP3](#) [Sectorplannen LAP3](#) [Uitvoering LAP](#) [FAQ](#) [Nieuws](#) [Agenda](#) Zoeken

[→ Achtergronddocumenten](#) [→ Overzicht wet- en regelgeving](#) [→ Helpdesk Afvalbeheer](#) [→ LAP Archief](#)

Circulair Materialenplan

De staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat heeft in een [brief aan de Tweede Kamer](#)

Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) markeert de

Beleidskader LAP3

Het beleidskader beschrijft het nationale beleid voor afvalpreventie en afvalbeleid, de doelstelling van et afvalbeleid, definities en agripsafbakeningen. Het geeft ook zicht in scenario's, monitoring en andhavig.

Sectorplannen LAP3

In de sectorplannen is het algemene beleid uit het beleidskader uitgewerkt voor specifieke stromen. De sectorplannen zijn het toetsingskader bij de vergunningverlening aan afvalverwerkende inrichtingen.

Circulair Materialenplan
Circular Materialenplan (CMP)

Samenwerken aan een circulaire economie
Op dit moment wordt het Circulair Materialenplan (CMP) geschreven. Dit is de opvolger van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3). Op deze pagina vindt u informatie over de voortgang van het proces. Het CMP wordt ontwikkeld in samenwerking met de afvalbranche en andere stakeholders.

Wat is het CMP?
Het CMP is het nationale beleid voor afvalpreventie en afvalbeleid. Het beschrijft de doelstellingen, de agripsafbakeningen en de monitoring en andhavig. Het CMP wordt ontwikkeld in samenwerking met de afvalbranche en andere stakeholders.

Achtergrond
Het CMP is het nationale beleid voor afvalpreventie en afvalbeleid. Het beschrijft de doelstellingen, de agripsafbakeningen en de monitoring en andhavig. Het CMP wordt ontwikkeld in samenwerking met de afvalbranche en andere stakeholders.

[→ Meer over het CMP](#) [→ Lees de achtergrondinformatie](#)

Uitgelicht

Hier kun je er iets uitlichten mocht dat nodig zijn. Je zou dan door kunnen verwijzen naar een onderliggende artikelpagina waarop het (nieuws)bericht uitgewerkt is.

[→ Nieuwsbericht](#)

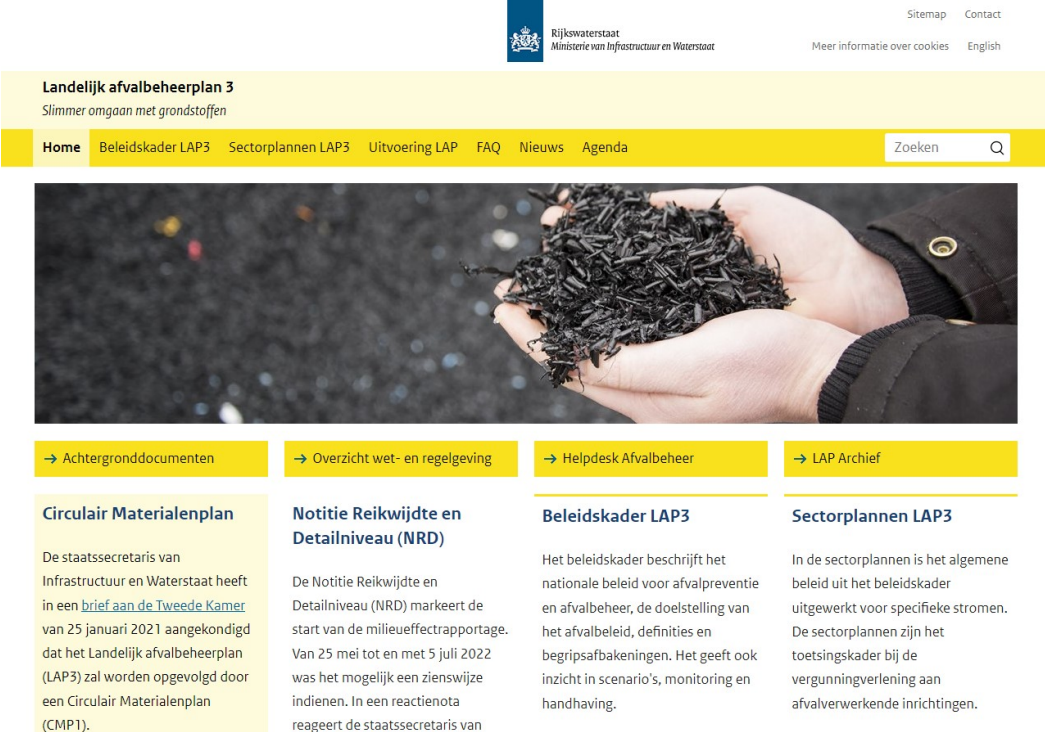
Circulair Materialenplan (CMP)

- Wat is het LAP?
- Wat wordt het CMP?
- Planning

Landelijk Afvalbeheerplan (LAP3)

- Beleidsplan met wettelijke basis
- LAP geeft kennis en kaders
- Bestuursorganen moeten bij besluiten rekening houden met het LAP
 - Decentrale regels
 - Besluiten VTH
- Website www.lap3.nl

The screenshot shows the website for the National Waste Management Plan (LAP3). The header includes the logo of the Ministry of Infrastructure and Water Management and navigation links for Sitemap, Contact, and English. The main navigation bar contains links for Home, Beleidskader LAP3, Sectorplannen LAP3, Uitvoering LAP, FAQ, Nieuws, and Agenda, along with a search bar. Below the navigation is a large image of hands holding dark soil. The main content area features four columns of information:

- Achtergronddocumenten**: A link to the Circular Materials Plan (CMP1), stating that the Minister of Infrastructure and Water Management announced on January 25, 2021, that LAP3 will be followed by the Circular Materials Plan (CMP1).
- Overzicht wet- en regelgeving**: A link to the Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), stating that the NRD marks the start of the environmental impact reportage from May 25 to July 5, 2022, and that a reaction note will be submitted to the Minister.
- Helpdesk Afvalbeheer**: A link to the Beleidskader LAP3, stating that it describes national policy for waste prevention and management, its objectives, definitions, and conceptual frameworks, and provides insight into scenarios, monitoring, and enforcement.
- LAP Archief**: A link to the Sectorplannen LAP3, stating that sector plans are general policy derived from the framework plan for specific streams, and that they include a framework for the issuance of permits to waste management facilities.

LAP = brug naar de uitvoering

Circulair Materialenplan (CMP)

Het Circulair Materialenplan ondersteunt transitie naar CE

via **kennis en kaders** voor **overheden en bedrijven**

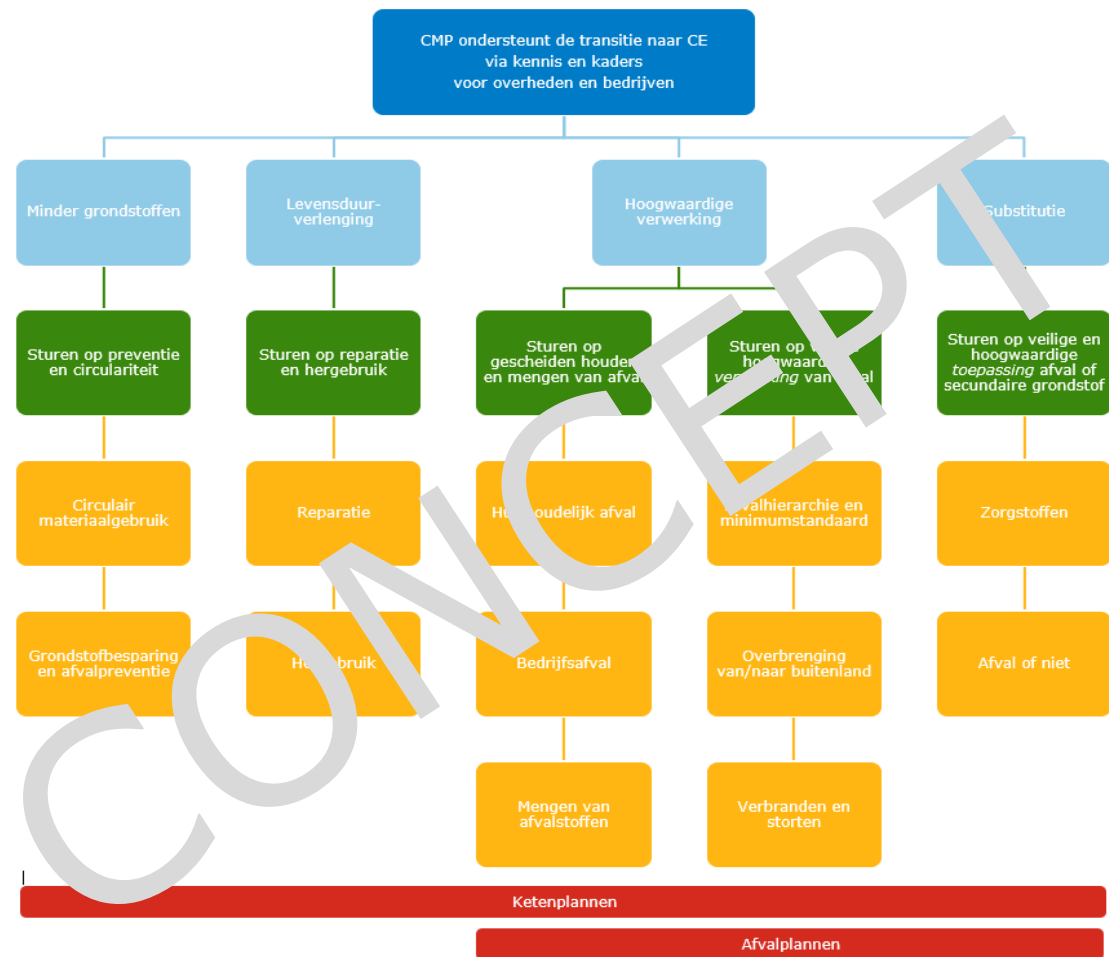
- Kennis over circulariteit, beleid en wetgeving
- Kaders voor afwegingen in de praktijk

The screenshot shows the homepage of the Circulair Materialenplan (CMP) website. At the top, there is a navigation bar with the logo of the Ministry of Infrastructure and Water Management. Below this, a large banner image shows a recycling facility with a circular conveyor belt. A text box on the banner reads: "Samenwerken aan een circulaire economie. Op dit moment wordt het Circulair Materialenplan (CMP) geschreven. Dit is de opvolger van het Landelijk Afvalbeheerplan (LAFB). Op deze pagina suspended publiek zal het vaker en vaker worden." Below the banner, there are two columns of text. The left column is titled "Wat is het CMP?" and contains a paragraph of text followed by a link "→ Meer over CMP". The right column is titled "Achtergrond" and contains a paragraph of text followed by a link "→ Lees de achtergrondinformatie". Below these columns, there is a section titled "Uitgelicht" with a background image of a large pile of plastic waste. The text in this section reads: "Hier kun je er iets uitlichten mocht dat nodig zijn. Je zou dan door kunnen verwijzen naar een onderliggende artikelpagina waarop het nieuwsbericht uitgewerkt is." followed by a link "→ Nieuwsbericht".

Nieuw in het CMP

- Hoogwaardige verwerking
- Voorkant van de keten
- Ketenplannen

Nieuw in het CMP

Nieuw:

- Hoogwaardige verwerking
 - Eerder ophogen
 - Vormen van recycling
 - Recycling + storten
- Voorkant van de keten
 - Circulair materiaalgebruik
 - Grondstoffengebruik en preventie
 - Reparatie en hergebruik
- Ketenplannen

Bestaand:

- Afvalstof of niet
- Zeer zorgwekkende stoffen
- Mengen
- Minimumstandaard verwerking
- Overbrenging
- Verbranden en storten
- Afvalplannen

Planning

- 2021: verkenning en enquête
 - 2022: uitwerking en NRD MER
-

- 2023: uitwerking CMP en MER
 - 2024: inspraakprocedure
 - 2025: inwerkingtreding
-

- 2026: doorontwikkeling
- 2027: 1ste wijziging?

Vraag 3

- *Wat uit het LAP gebruik je nu al voor meer circulariteit?*

(met iemand voor of achter je – 5 min)

Voorbeeld afvalscheiding

- Wetgeving 'gescheiden houden bedrijfsafval' vanaf 1-1-2024 in Bal
- Toelichting en toetsingskader in LAP3 Afvalscheiding (B.3.4)
- Daarnaast [Afvalwijzervoorbedrijven.nl](https://afvalwijzervoorbedrijven.nl) met 5 vragen
- Flyers met voorbeelden bedrijven
- FAQ's op lap3.nl
- [Bedrijfsafval scheiden - LAP3](#)

CMP = brug naar de uitvoering

Programma

- Beleid CE Nederland
- Rollen decentraal
- Circulair Materialenplan (CMP)
- **Wetgeving voor circulariteit**

Wetgeving voor circulariteit

Bestaand:

- Kaderrichtlijn afvalstoffen en EVOA
- Stoffen: REACH, POP, RoHS, etc
- Richtlijn industriële emissies RIE
- Ecodesign richtlijn ErP
- Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid
 - Batterijen en accu's
 - AEEA
 - Banden
 - Autowrakken
 - Verpakkingen

Nieuw:

- Batterijen verordening
- Verpakkingen verordening
- Ecodesign verordening
 - Meer productgroepen
 - Eisen voor circulariteit
- Rol consumenten en inkopers
- Herziening EVOA
- Herziening RIE
- Critical Raw Materials Act
- RED III en CBAM
- ...

Wetgeving voor circulariteit

In CMP kennis van de wettelijke kaders:

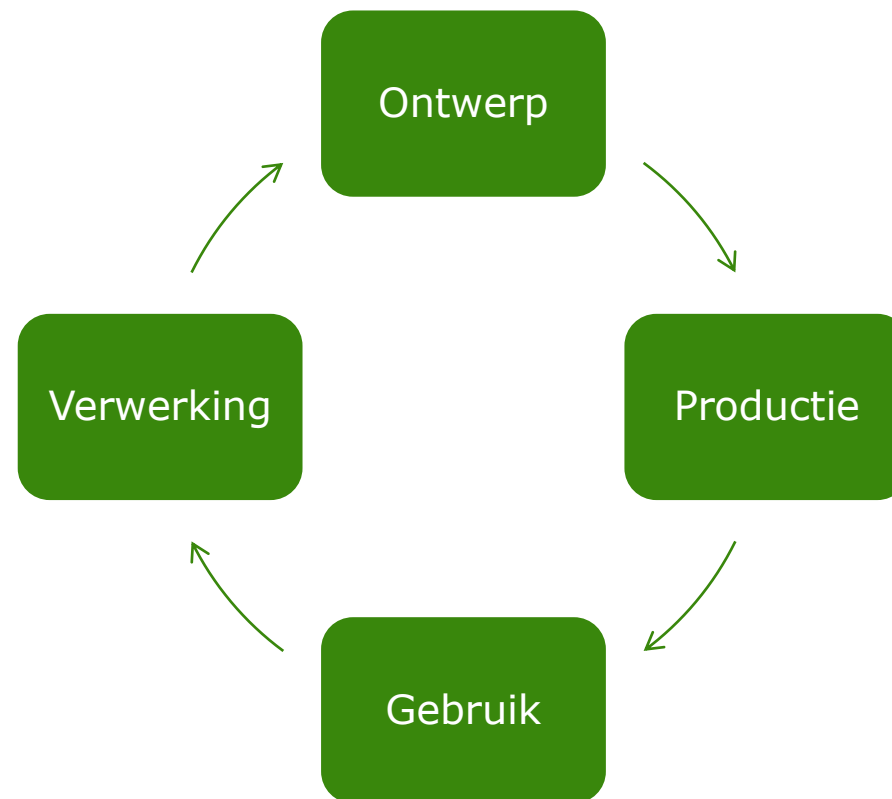
- Welke wetgeving is relevant voor circulariteit?
- Wie houdt toezicht op deze wetgeving?
- Aan welke wetgeving moeten we toetsen voor de afvalstatus?
- Waar speelt het CMP bij deze wetgeving een rol?

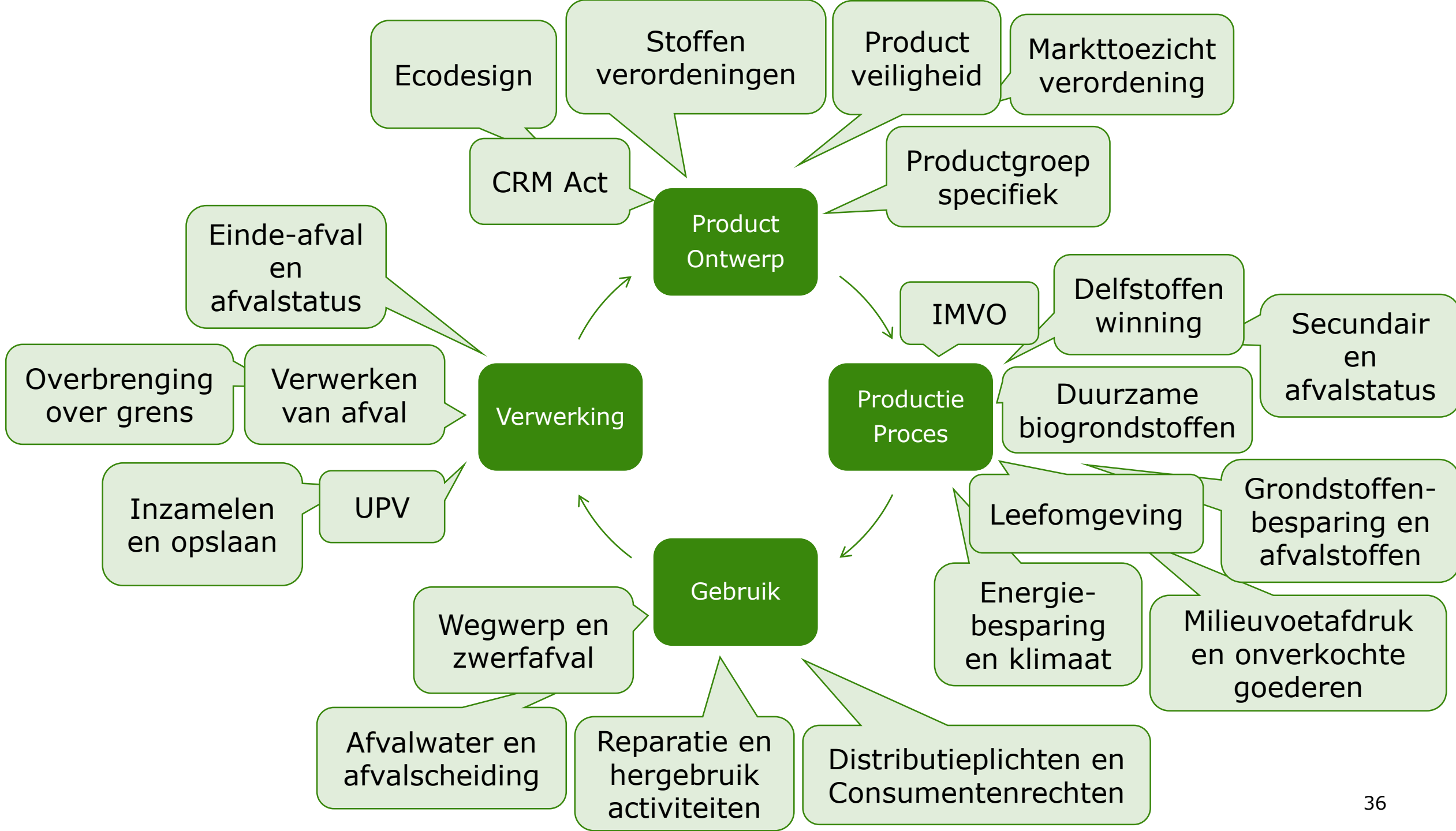

Wetgeving voor circulariteit

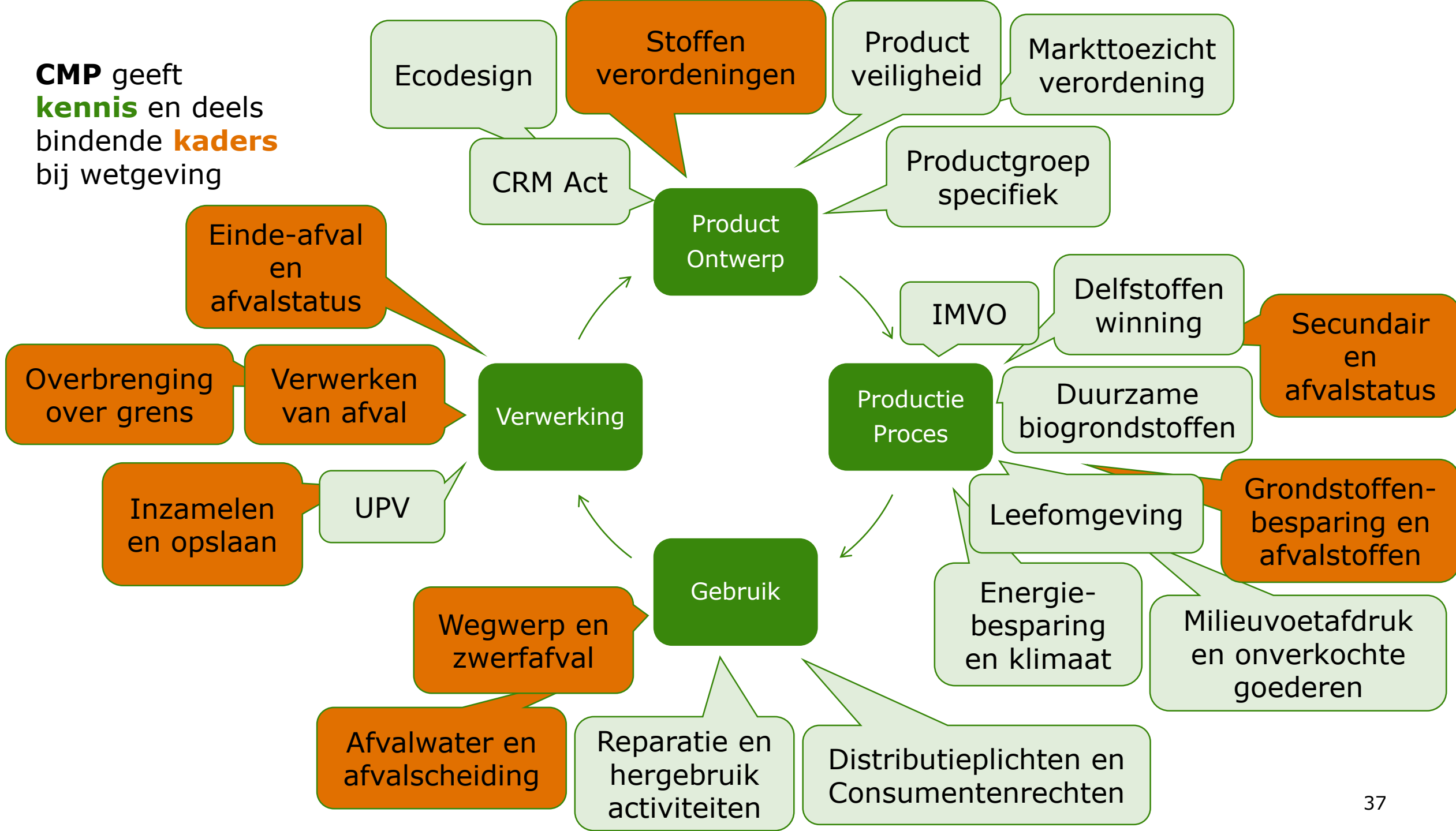
Ketenfasen

- Ontwerp: eisen product
- Productie: eisen proces
- Gebruik: verkoper en gebruiker
- Verwerking: inzameling tot toepassing

CMP geeft kennis en deels bindende kaders bij wetgeving

Vraag 4

- *Welke kennis over wetgeving heb jij nodig?*

(met iemand naast je – 5 min)

(daarna plenair bespreken)

Programma

- Beleid CE Nederland
- Rollen decentraal
- Circulair Materialenplan (CMP)
- Wetgeving voor circulariteit

Samenvattend

- Beleid CE gericht op 4 knoppen
- Rollen Europees, nationaal en decentraal
- Wetgeving voor CE in hele keten
- CMP geeft kennis en kaders voor overheden en bedrijven
- Gebruik het huidige LAP en straks CMP voor CE
- Laat weten welke kennis en kaders je nodig hebt

Wat ik eigenlijk wil zeggen

- Transitie naar CE vraagt om het **anders** te doen in de hele keten
- Ook jij kunt aan de slag, met bestaande en nieuwe mogelijkheden
- We kunnen het met z'n allen nog **beter** doen

Meer weten?

[Home - LAP3](#)

[Circulair materialenplan - LAP3](#)

Contact met IenW/RWS voor vragen
en voor LAP/CMP:

[Helpdesk Afvalbeheer](#)

Vragen of reacties aan mij:

jacobine.meijer@rws.nl